

Mončičák

Domáci **repertoár hier a hračiek** väčších detí sa rozširoval o náročnejšie kúsky, ako bolo mikádo, stolové spoločenské hry Logik, Dostihy a stávky, malé stolové futbaly a hokeje, rôzne hlavolamy (od jednoduchého bludiska s guľôčkou až po Rubikovu kocku). Každé dieťa tiež spravidla malo malú mini televíziu premietajúcu niekoľko obrázkov alebo malé stereoskopy na kotúčiky s fotografiami. Možnosti detí, ktoré mali niekoho z rodiny „na Západe“, či rodičov schopných dostať sa k valútám, sa rozširovali o inak nedostupné barbiny, mončičáky a autíčka – angličáky.

Základná škola bola v polovici 80. rokov osemročná a delila sa na dva stupne po štyroch ročníkoch. Povinná školská dochádzka bola desaťročná. Čo sa týka obsahu výchovy a vzdelávania na základnej škole, bol viac polytechnický s dôrazom na prírodné vedy a praktické pracovné činnosti. Do obsahu učiva

sa, samozrejme, zasahovalo ideologicky.

Každý, kto v tej dobe chodil na základnú školu, si iste pamätá nástenky k politickým výročiam, povinný nácvik spartakiády, povinnú ruštinu a všade portréty Gustáva Husáka, Marxa, Engelsa a Lenina.

Členstvo v iskričkovej a pionierskej organizácii bolo povinné. Alebo teda, nebyť členom bolo možné, ale dieťa aj rodičia sa potom museli vyrovnávať s nemalým tlakom. Konali sa každoročné slávnostné sľuby iskričiek a viazanie šatiek pionierom. Svojrúznou záležitosťou doby boli tiež pravidelné tzv. branné cvičenia. Išlo o nácvik správneho správania sa v prípade jadrovej vojny. To znamenalo zvládnuť pochodovú trasu s nasadenou plynovou maskou, s igelitovými vrecúškami na rukách a v dlhej pláštenke (s rukávmi zahnutými za okrajom rukavíc a zabezpečenými gumičkou). Školy bežne súťažili v najrôznejších vedomostných a umeleckých súťažiach (napríklad v recitačnej súťaži Puškinov pamätník), ďalej sa pretekalo v zbere druhotných surovín a liečivých bylín, zbierali sa aj žalude a gaštany ako krmivo pre lesnú zver. Pri školách pracovalo ZRPŠ (Združenie rodičov a priateľov školy), ktoré pomáhalo financovať školské pomôcky a ďalšie aktivity školy (lyžiarske a plavecké kurzy). Mnoho detí si svoje vzdelanie rozširovalo štúdiom na **ľudových umeleckých školách** (dnes základné umelecké školy). Tento fenomén umeleckého vzdelávania, jeho štruktúra a dostupnosť, nemá vo svete obdobu. ĽUŠ vznikli v 60. rokoch transformáciou pôvodne iba hudobných škôl. Postupne v nich vznikli aj ďalšie

odbornosti – tanečný, výtvarný a literárno-dramatický. Všetky tieto aktivity za veľmi prijateľné ceny mohli deti v roku 1985 navštevovať.

Organizovali sa tiež letné detské tábory.

